



CURTEA DE APEL CHIȘINĂU

АПЕЛЛЯЦИОННАЯ ПАЛАТА КИШИНЭУ

MD-2043, mun. Chișinău str. Teilor, 4 tel. 76-84-88

La № 4403 din 08.11.10

Moldova Apă Canal

str. V. Alecsandri 1, mun. Chișinău

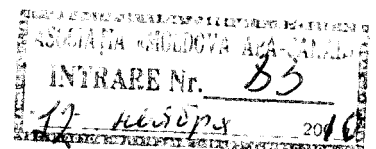
Cu referire la cererea cu nr. 4403 din 08.11.2010, Curtea de Apel Chișinău Vă expediază copia hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-2528/09 din 06.11.2009 și copia deciziei Curții Supreme de Justiție nr. 3r-742/10 din 15.07.2010.

Totodată Vă informăm, că actele judecătorești menționate, în conformitate cu art. 32 din Legea Contenciosului Administrativ, la data de 09.11.2010 au fost transmise spre executarea către Ministerul Economiei și Comerțului.

**Președintele Colegiului Civil
a Curții de Apel Chișinău**

 **Elena Gligor**

Ex. A. Roșca
t.564977



HOTĂRÎRE
în numele Legii

06 noiembrie 2009

mun. Chișinău

Curtea de Apel Chișinău, instanța de contencios administrativ
având în componența sa:

Președintele ședinței, judecătorul Anatol Pahopol

Grefier Nina Suman

Cu participarea translatorului Carp Zinaida

examinând în ședința de judecată publică pricina la cerere de chemare în judecată lui SA „Apă-Canal Chișinău” către Ministerul Economiei și Comerțului despre anularea actului administrativ,-

A CONSTATAT:

SA „Apă-Canal Chișinău” a depus o cerere de chemare în judecată către Ministerul Economiei și Comerțului despre anularea actului administrativ solicitând anularea pct.1.1,1.2 și 1.3 din Procesul-verbal nr.4 al ședinței de lucru a Comisiei pentru examinarea și coordonarea contractelor-tip, încheiate cu consumatorii casnici de către agenții economici furnizori de servicii, care în conformitate cu legislația în vigoare sunt recunoscuți ca avînd o poziție dominantă pe piață, și să fie anulată scrisoarea nr.09/4-2882 din 17.05.2009 și să oblige Ministerul Economiei și Comerțului al RM în termen de o lună să examineze și să coordoneze un nou Contract de alimentare cu apă potabilă și evacuare a apelor uzate a apartamentelor din blocurile locative/încăperi locuibile în cămine, cu includerea clauzei în redacția pct. 11.3 exclus neîntemeiat din contract. În motivarea acțiunii a invocat următoarele argumente:

La data de 24.04.2009 Comisia pentru examinarea și coordonarea contractelor-tip, încheiate cu consumatorii casnici de către agenții economici furnizori de servicii, care în conformitate cu legislația în vigoare sunt recunoscuți ca avînd o poziție dominantă pe piață, a decis coordonarea Contractului de alimentare cu apă potabilă și evacuare a apelor uzate a apartamentelor din blocurile locative/încăperi locuibile în cămine, prezentat de S.A. „Apă-Canal Chișinău”.

După ce reclamantul a luat cunoștință cu extrasul din procesul verbal nr.4 al ședinței Comisiei din 24.04.2009, care le-a fost înmînat la 07.05.2009, prin cererea prealabilă nr.01-2026 din 15.05.2009 au solicitat Ministerului Economiei și Comerțului al RM să-și retragă coordonarea Proiectului de contract privind alimentarea cu apă potabilă și evacuare a apelor uzate a apartamentelor din blocurile locative/încăperi locuibile în cămine și să dispună reluarea examinării pct.11.3 exclus din proiectul de contract discutat la 24.04.2009, deoarece decizia luată în cadrul Comisiei afectează interesele legale ale S.A. „Apă-Canal Chișinău”.

Prin scrisoarea nr. 09/4-2882 din 17.05.2009, care au primit-o la 22.05.2009, MEC al RM nu s-a expus asupra cerințelor invocate în cererea prealabilă și nu a contraargumentat motivele care au fost puse la baza acestora, dar prezentîndu-le alăturat scrisorii Proiectul Contractului coordonat a indicat asupra măsurilor ce urmează a fi întreprinse. Consideră scrisoarea respectivă a MEC drept refuz de a soluționa cererea prealabilă.

Proiectul contractului coordonat de MEC al RM afectează interesele de producție a S.A. „Apă-Canal Chișinău” și nu poate fi aplicat în partea stabilirii unor raporturi bilaterale echitabile între furnizorul serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare și consumatorul casnic. Astfel, consideră că, concluziile comisiei expuse în pct.1.1 a Procesului-verbal nr. 4 din 24.04.2009 nu au suport legal, iar constatarea pct.11.3 din contract ca fiind o clauză abuzivă este pur declarativă și nu rezultă din natura contractului sau din alte norme de drept care reglementează raporturile părților într-un contract de prestare a serviciilor. Prevederile normelor imperative ale dreptului civil îndreptățesc poziția furnizorului de a cere prin contract echivalentul prestației făcute. Punctul 11.3 exclus din contract oferă S.A. „Apă-Canal Chișinău” nu posibilitatea de a repartiza consumatorilor volume suplimentare de apă, după cum se menționează în pct. 1.1 al Procesului-verbal, dar asigură obținerea achitării integrale a volumului total de servicii real consumate de coproprietarii unui bloc locativ cu mai multe etaje, ținând cont că locul prestării serviciilor determinat de pct.1.2 al Contractului în cauză este limita de separare a rețelelor comune din bloc cu cele ale furnizorului și de faptul că evidența consumului total se duce în baza datelor contoarelor comune instalate la fiecare bransament. În cazul în care, un contract nu reglementează o poziție esențială, în cazul dat: modalitatea achitării integrale de către beneficiar a prestației obținute, acest contract nu poate fi acceptat.

Consideră, că dacă Comisia din cadrul MEC al RM a dispus excluderea clauzei 11.3 din contract, întru realizarea unor raporturi echitabile între părți, necesita să propună o altă modalitate de efectuare a decontărilor pentru asigurarea achitării integrale a consumului real. Prin acțiunile sale MEC al RM a stabilit în baza contractului coordonat și impus spre încheiere limite și condiții care contravin normelor imperative a dreptului civil, iar prin nesoluționarea cererii prealabile a încălcat drepturile legale ale S.A. „Apă-Canal Chișinău”.

În ședința instanței de judecată, reclamantul prin intermediul reprezentantului Coteț Galina, în baza procurii, a susținut cererea de chemare în judecată în condițiile indicate, solicitând admiterea acesteia.

Reprezentantul MEC al RM, în ședința instanței de judecată nu a recunoscut cererea sus-numită, și a solicitat respingerea acesteia.

În motivarea poziției a indicat faptul că Scopul coordonării a unor astfel de contracte cu organul abilitat cu funcții în domeniul protecției consumatorilor, este de a asigura evitarea anumitor clauze abuzive ce ar putea fi incluse în contract de către furnizor, în lipsa posibilității consumatorului de a le negocia direct și de a se proteja împotriva unor astfel de abuzuri. În scopul executării art. 4 alin. 6 din Legea nr. 105 din 13.03.2003 cu privire la protecția consumatorului, SA „Apă-Canal Chișinău” a prezentat spre coordonare „Contractul de alimentare cu apă potabilă și evacuare a apelor uzate a apartamentelor din blocurile locative/încăperi locuibile în cămine”. Indică faptul că în conținutul acestui contract erau înserate mai multe norme, care defavorizau consumatorul și care derogau de la prevederile legislației în vigoare. Astfel, în scopul perfectării contractului așa încât acesta să nu prejudicieze consumatorul, Comisia de examinare și coordonare a expediat de mai multe ori obiecțiile sale în adresa SA „Apă-Canal Chișinău”. Luând în considerație faptul că pe parcursul a 2 ani în cadrul Departamentului Standardizare și Metrologie și a unui an în cadrul Ministerului Economiei și Comerțului, Furnizorul nu accepta propunerile de înlăturare a clauzelor abuzive și de aducere a contractului în concordanță cu prevederile actelor legislative și normative în vigoare, la data de 17.10.2008 a fost

convocată o şedinţă lărgită a comisiei de examinare şi coordonare, fiind invitaţi reprezentanţi ai unor organizaţii obşteşti, Agenţia pentru Protecţia concurenţei, Centrul pentru drepturile omului, Agenţia Apele Moldovei, etc.

De către majoritatea participanţilor au fost aduse argumente cu privire la faptul că p. 11.3 din Contractul prezentat spre coordonare, constituie o clauză abuzivă şi anume:

P.11.3 prevedea „în cazul unor discordanţe în evidenţa volumelor de apă furnizate blocului de locuinţe, înregistrate de contoarele comune de la branşamente. Furnizorul va reglementa volumul consumului individual pentru achitare în baza prevederilor Regulamentului de organizare şi funcţionare a serviciilor de alimentare cu apă şi canalizare în municipiul Chişinău, aprobat prin decizia CMC nr. 5/4 din 25.03.2008”. Consideră că acest punct permite furnizorului să repartizeze Consumatorului pe lângă volumul de apă consumată conform datelor de pe contor, volume suplimentare pe care în realitate consumatorul nu le-a utilizat. Din considerentele enunţate, solicită respingerea cererii de chemare în judecată.

Audiind părţile, studiind materialele dosarului, instanţa de judecată consideră că acţiunea este întemeiată şi urmează a fi admisă reieşind din următoarele:

În conformitate cu art. 25 din Legea contenciosului administrativ (1) Judecând acţiunea, instanţa de contencios administrativ adoptă una din următoarele hotărâri: b) admite acţiunea şi anulează, în tot sau în parte, actul administrativ sau obligă pîrîtul să emită actul administrativ cerut de reclamant ori să elibereze un certificat, o adeverinţă sau oricare alt înscris, ori să înlăture încălcările pe care le-a comis, precum şi dispune adjudecarea în contul reclamantului a despăgubirilor pentru întîrzierea executării hotărîrii.

În şedinţa instanţei de judecată s-a stabilit cu certitudine că reieşind din decizia Comisiei pentru examinarea şi coordonarea contractelor-tip, expusă în procesul verbal nr. 4 al Şedinţei Comisiei din 24.04.2009, a fost exclus pct. 11.3 al contractului tip, remis spre avizare comisiei de către SA ”Apă-canal Chişinău” (f.d. 11).

Instanţa reţine că la data de 15.05.2009, a fost expediat în adresa Ministerului Economiei şi Comerţului, cererea privind reexaminarea respectivei decizii a Comisiei şi reexaminarea clauzelor contractului tip, cu includerea pct. 11.3 al contractului, anterior exclus conform procesului verbal nr. 4 (f.d. 5).

Prin răspunsul MEC din 17.05.2009, a fost refuzat în satisfacerea cererii prealabile depuse de SA ”Apă-Canal Chişinău” (f.d. 6).

Instanţa de judecată examinînd circumstanţele invocate de părţi, atestă faptul că din procesul verbal al şedinţei Comisiei din 24.04.2009 se evidenţiază faptul că, aceasta a decis excluderea pct. 11.3 al contractului tip expediat spre coordonare de către SA ”Apă-Canal Chişinău”, considerînd respectiv clauză ca fiind abuzivă.

Instanţa de judecată reţine că potrivit pct. 11.3 al contractului, este reglementat faptul că, ” în cazul unor discordanţe în evidenţa volumelor de apă furnizate blocului de locuinţe, înregistrate de contoarele comune de la branşamente, Furnizorul va reglementa volumul consumului individual pentru achitare în baza prevederilor Regulamentului de organizare şi funcţionare a serviciilor de alimentare cu apă şi canalizare în municipiul Chişinău, aprobat prin decizia CMC nr. 5/4 din 25.03.2008”.

Reieşind din temeiurile invocate de către pîrît, la excluderea acestei prevederi, instanţa reţine că membrii comisiei de examinare şi coordonare a contractelor tip a considerat că respectiva clauză constituie a fi una abuzivă, şi care impune

consumatorului să achite un volum de apă mai mare decât cel utilizat și contorizat.

Conform pct. 1.2. al contractului tip, coordonat de către Ministerul Economiei și Comerțului al RM se stabilește că predarea și recepționarea serviciilor de alimentare cu apă potabilă și evacuare a apelor uzate se efectuează la hotarul de delimitare a rețelelor ingineresti, care este: pentru rețelele de apă - partea exterioară a zidului blocului de locuințe, pentru rețelele de canalizare - primul cămin de canalizare la zidul clădirii (f.d. 7).

Instanța de judecată stabilește că în conformitate cu prevederile pct. 12 al Regulamentului-cadru privind folosirea sistemelor comunale de alimentare cu apă și de canalizare aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 656 din 27.05.2002, a fost prevăzut că pentru blocurile locative se consideră hotar de delimitare a instalațiilor de alimentare cu apă partea exterioară a peretelui blocului respectiv, iar la sistemele de canalizare - primul cămin de vizitare de pe racordul blocului. În celelalte cazuri, hotarul de delimitare a instalațiilor de alimentare cu apă se va stabili în baza actelor normative și legislative și se va stipula în contract.

Conform pct. 69 al aceluiași Regulament, pierderile înregistrate de apă din rețelele comunale din interiorul blocurilor locative, rezultate din diferența volumului apei înregistrat de contorul de la bransamentul blocului și volumul apei contorizate din apartamente plus volumul calculat în baza normelor de consum, se atribuie organizațiilor care exploatează rețelele respective.

Conform pct. 97 al Regulamentului, în alin. 9) este prevăzut că, consumatorii sunt obligați să exploateze și să întrețină instalațiile proprii în conformitate cu cerințele instrucțiunilor și prevederilor normativelor în vigoare

Conform art. 349 CC al RM, coproprietarii vor împărți beneficiile și vor suporta sarcinile proprietății comune pe cote-părți proporțional cotei lor părți.

Instanța de judecată reține că reieșind din normele legale, furnizorul de servicii SA „Apă-Canal Chișinău” este recunoscut ca avînd o poziție dominantă pe piață, totodată reieșind din prevederile legale, acesta are obligația să contracteze cu partea solicitantă, și să încheie contractul de prestare a serviciilor.

Instanța de judecată reține că prin prisma pct. 11.3 al contractului tip, exclus prin decizia Comisiei, furnizorul de servicii a invocat dreptul la un raport echitabil a părților în cadrul unui contract sinalagmatic.

În circumstanțele constatate în cadrul ședințelor de judecată, s-a stabilit faptul că în cursul prestării serviciilor, SA „Apă-Canal Chișinău” este prejudiciată prin faptul că există scurgeri și pierderi ale serviciilor prestate de la hotarul de delimitare, racordul de la partea exterioară a zidului blocului de locuințe, pînă la echipamentul de măsurare a consumatorului.

În condițiile respective, și ținînd cont de faptul că consumatorii, locatarii, proprietarii și/sau asociațiile de gestionare sunt obligate să întrețină rețelele ingineresti în așa fel încît să nu fie prejudiciată prestatorul, instanța de judecată consideră că respectivele pierderi au loc prin prisma faptului că nu sunt întreținute corespunzător rețelele ingineresti care cad obligația consumatorilor.

Instanța de judecată stabilește că prin excluderea pct. 11.3 din contractul expediat spre coordonare de către SA „Apa Canal Chișinău”, Comisia de coordonare nu a ținut cont inclusiv și de interesele prestatorului, totodată se evidențiază faptul că respectiva Comisie, bazîndu-se pe protecția consumatorului, nu a prezentat o careva alternativă prestatorului în vederea asigurării acestuia în fața pierderilor ce pot fi suportate pe sectorul de bransament de la hotarul de delimitare, peretele exterior al

construcției, pînă la contorul consumatorului. Totodată reiterînd asupra faptului că întreținerea respectivelor sectoare de bransament cad în grija consumatorilor.

Reieșind din prevederile Deciziei nr. 5/4 din 28.03.2008, Consiliul mun. Chișinău a prevăzut în pct. 6.1.12 că în cazul în care contoarele sunt instalate la limita răspunderii pentru exploatare, care nu coincide cu hotarul de delimitare al rețelelor, în contract se vor stipula condițiile achitării pierderilor de apă suportate pe sectorul bransamentului de apă al consumatorului, de la hotarul de delimitare al rețelelor pînă la locul montării instalației de contorizare.

Prin urmare, rezultă că inclusiv în vederea executării respectivei Decizii, SA „Apă Canal Chișinău” a prevăzut faptul achitării pierderilor suportate pe respectivul sector de bransament.

De asemenea, instanța reține că potrivit pct. 1.2 al contractului tip coordonat cu MEC, și acceptat, este prevăzută nemijlocit faptul că predarea și recepționarea serviciilor prestate se efectuează la hotarul de delimitare a rețelelor înghierești. Prin pct. 11.3, partea contractantă – prestatorul SA „Apă Canal Chișinău” – a stabilit condițiile speciale în privința pierderilor de servicii care urmează după hotarul de delimitare a rețelelor înghierești, și care sunt interioare blocului.

Instanța de judecată reține că pîrîtul invocă faptul că potrivit pct. 9 al Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin HG nr. 191 din 19.02.2002, este prevăzut faptul că volumul de apă potabilă și caldă menajeră, consumat lunar de către locatarii unui apartament din blocul locativ sau ai unei încăperi locuibile din cămin se determină în modul descris mai jos:

a) pentru consumatorii care dispun de contoare în apartamente, în încăperile locuibile în cămine - conform indicațiilor contoarelor din apartamente/încăperile locuibile în cămine și prevederilor anexei nr.5 la prezentul Regulament;

b) pentru consumatorii care nu dispun de contoare în apartamente, în încăperile locuibile din cămine - conform indicațiilor înregistrate de contorul blocului locativ, dar nu mai mult decît normele de consum prevăzute de Normele consumului de apă pentru clădirile de locuit și cele publice, specificate în tabelul 2 din Regulamentul igienic, aprobat de Consiliul de expertiză al Ministerului Sănătății și Protecției Sociale prin Procesul-verbal nr.5 din 31 octombrie 1996, nr.06.6.3.16.

Totodată, instanța stabilește că întru adoptarea unei soluții obiective, urmează a fi privite în ansamblu relațiile respective, și urmează a fi stabilită o soluție echitabilă părților.

Astfel, din Regulamentul aprobat prin HG nr. 191, nu este stabilită și modalitatea reparării prejudiciului survenit în urma prestării serviciilor, ca urmare a scurgerilor și pierderilor apărute pe sectorul de bransament asupra căruia prestatorul nu exercită careva obligațiuni. Iar în condițiile respective, prevederile regulamentului urmează a fi aplicat nemijlocit în coroborare cu alte prevederi legale.

Conform art. 4 al Legii privind protecția consumatorului, alin. (1) Se interzice agenților economici de a include clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii.

Alin. (2) Orice clauză din contractul încheiat între agentul economic și consumator ce limitează răspunderea agentului economic sau îl exonerează de această răspundere, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație, este abuzivă și se

consideră nulă.

Examinînd respectivele condiții contractuale, și circumstanțele invocate în vederea excluderii pct. 11.3 al contractului tip, instanța de judecată stabilește că această clauză nu poate fi considerată drept una abuzivă, dat fiind faptul că furnizorul nu este exonerat și nici limitat în răspunderea sa, ci este asigurat în privința utilizării și întreținerii de către consumator a rețelelor sectoarelor de bransament, asupra cărora prestatorul nu are careva obligațiuni.

Prin urmare, în coroborarea prevederilor enunțate și a circumstanțelor cauzei, în vederea stabilirii echității între părți, și ținînd cont de interesele și obligațiile părților, instanța de judecată consideră că soluția dispusă de către Comisia de coordonare a contractelor tip ca fiind una neîntemeiată, ținînd cont în mod subiectiv și unilateral doar de interesele consumatorului și excluzînd apărarea intereselor legitime ale prestatorului de servicii.

În situația expusă, instanța de judecată conchide că cererea de chemare în judecată a lui SA „Apă Canal Chișinău” este întemeiată și urmează a fi admisă integral.

În baza art. 25 alin.(1) lit.b) a Legii contenciosului administrativ, art. 238-241 CPC al RM, instanța de contencios administrativ,-

HOTĂRĂȘTE:

Admite integral cererea de chemare în judecată a lui SA „Apă-Canal Chișinău.”

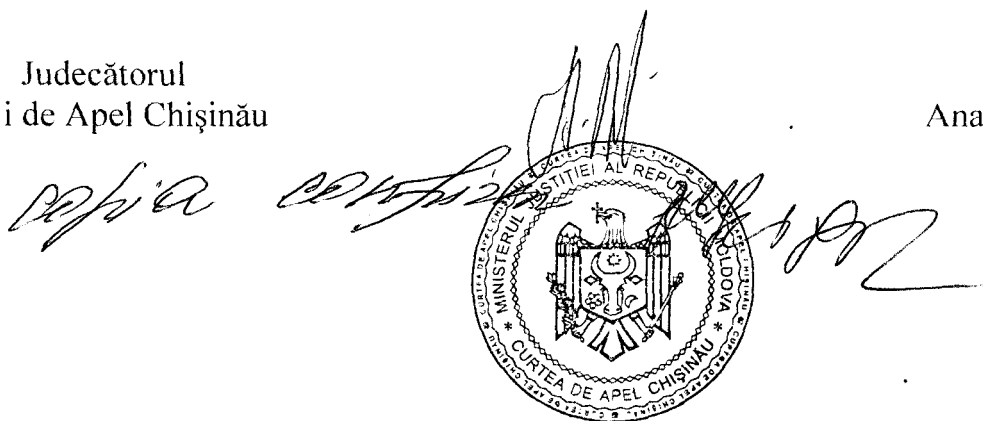
Anulează pct.1.1,1.2 și 1.3 din Procesul-verbal nr.4 al ședinței de lucru a Comisiei pentru examinarea și coordonarea contractelor-tip din data de 24.04.2009.

Anulează scrisoarea nr.09/4-2882 din 17.05.2009 privind refuzul soluționării cererii prealabile și obligă Ministerul Economiei și Comerțului al RM să examineze și să coordoneze un nou Contract de alimentare cu apă potabilă și evacuare a apelor uzate a apartamentelor din blocurile locative/încăperi locuibile în cămine, cu includerea clauzei în redacția pct. 11.3 exclus anterior din contract.

Hotărîrea cu drept la recurs în Curtea Supremă de Justiție în termen de 20 de zile.

Judecătorul
Curții de Apel Chișinău

Anatol Pahopol



prima instanță: A. Pahopol

109
dosarul nr. 3r-742/10

DECIZIE

15 iulie 2010

mun. Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Vera Macinskaia

Anastasia Pascari

Ala Cobăneanu

examinând în ședință publică recursul declarat de către Ministerul Economiei și Comerțului al Republicii Moldova

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” împotriva Ministerului Economiei și Comerțului al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2009, prin care acțiunea a fost admisă integral

constată:

La 22 iunie 2009 SA „Apă-Canal Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Economiei și Comerțului al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că la 24 aprilie 2009 Comisia pentru examinarea și coordonarea contractelor-tip, încheiate cu consumatorii casnici de către agenții economici furnizori de servicii, care în conformitate cu legislația în vigoare sunt recunoscuți ca având o poziție dominantă pe piață, a decis coordonarea Contractului de alimentare cu apă potabilă și evacuare a apelor uzate a apartamentelor din blocurile locative/încăperi locuibile în cămine, prezentat de SA „Apă-Canal Chișinău”, fapt reflectat în Procesul-verbal nr.4 al ședinței Comisiei din 24 aprilie 2009.

Menționează că după ce s-a luat cunoștință cu extrasul din Procesul-verbal nominalizat, care a fost înmănat la 07 mai 2009, prin cererea prealabilă nr. 01-2026 din 15 mai 2009 a fost solicitat Ministerului Economiei și Comerțului al RM să-și retragă coordonarea Proiectului de contract privind alimentarea cu apă potabilă și evacuare a apelor uzate a apartamentelor din blocurile locative/încăperi locuibile în cămine și să dispună reluarea examinării pct. 11.3 exclus din proiectul de contract discutat, pe motiv că decizia luată în cadrul Comisiei afectează interesele legale ale SA „Apă-Canal Chișinău”. Indică că prin scrisoarea nr. 09/4-2882 din 17 mai 2009, recepționată la 22 mai 2009, pârâtul nu s-a expus asupra cerințelor invocate în cererea prealabilă, dar a anexat la scrisoare Proiectul Contractului coordonat, indicând asupra măsurilor ce urmează a fi întreprinse.

Consideră scrisoarea respectivă a părâtului drept refuz de a soluționa cererea prealabilă.

Menționează că proiectul contractului coordonat afectează interesele de producție a SA „Apă-Canal Chișinău” și nu poate fi aplicat în partea stabilirii unor raporturi bilaterale echitabile între furnizorul serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare și consumatorul casnic, din care motive susține că concluziile comisiei expuse în pct. 1.1 a Procesului-verbal nr. 4 din 24 aprilie 2009 nu au suport legal, iar constatarea precum că pct. 11.3 din contract este o clauză abuzivă este neîntemeiată și nu rezultă din natura contractului sau din alte norme de drept care reglementează raporturile părților într-un contract de prestare a serviciilor.

Susține că punctul 11.3 din contract oferă SA „Apă-Canal Chișinău” nu posibilitatea de a repartiza consumatorilor volume suplimentare de apă, după cum se menționează în pct. 1.1 al Procesului-verbal, dar asigură obținerea achitării integrale a volumului total de servicii real consumate de coproprietarii unui bloc locativ cu mai multe etaje, ținând cont că locul prestării serviciilor determinat de pct. 1.2 al Contractului în cauză este limita de separare a rețelelor comune din bloc cu cele ale furnizorului și de faptul că evidența consumului total se duce în baza datelor contoarelor comune instalate la fiecare bransament. Afirmă că în cazul în care un contract nu reglementează o poziție esențială, în cazul dat modalitatea achitării integrale de către beneficiar a prestației obținute, acest contract nu poate fi acceptat.

Solicită anularea pct. 1.1, 1.2 și 1.3 din Procesul-verbal nr. 4 al ședinței de lucru a Comisiei pentru examinarea și coordonarea contractelor-tip, încheiate cu consumatorii casnici de către agenții economici furnizori de servicii, care în conformitate cu legislația în vigoare sunt recunoscuți ca având o poziție dominantă pe piață, anularea scrisorii nr. 09/4-2882 din 17 mai 2009 și obligarea părâtului să examineze și să coordoneze un nou Contract de alimentare cu apă potabilă și evacuare a apelor uzate a apartamentelor din blocurile locative/încăperi locuibile în cămine, cu includerea clauzei în redacția pct. 11.3 exclus neîntemeiat din contract.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2009 acțiunea a fost admisă integral, anulat pct. 1.1, 1.2 și 1.3 din Procesul-verbal nr. 4 al ședinței de lucru a Comisiei pentru examinarea și coordonarea contractelor-tip din 24 aprilie 2009, anulată scrisoarea nr. 09/4-2882 din 17 mai 2009 cu privire la refuzul soluționării cererii prealabile și obligat Ministerul Economiei și Comerțului al RM să examineze și să coordoneze un nou Contract de alimentare cu apă potabilă și evacuare a apelor uzate a apartamentelor din blocurile locative/încăperi locuibile în cămine, cu includerea clauzei în redacția pct. 11.3 exclus neîntemeiat din contract.

Ministerul Economiei și Comerțului RM a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe, indicând că în cauză instanța a aplicat greșit normele de drept material prevăzute de Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă

aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 191 din 19 februarie 2002, care direct stabilesc volumul și modul de achitarea a apei consumate de către consumator.

Menționează că contrar acestor prevederi instanța concluzionează că aplicarea lor ar fi o soluție inechitabilă și unilaterală în interesul doar al consumatorului, excluzând apărarea intereselor prestatorului de servicii.

Susține că Comisia creată în cadrul ministerului are în obligația sa examinarea contractelor-tip cu scopul de a asigura evitarea anumitor clauze abuzive ce ar putea fi incluse în contract de către furnizor, în lipsa posibilității consumatorului de a le negocia direct și de a se proteja împotriva unor astfel de abuzuri.

Consideră că de către instanță nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, iar concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Indică că punctul 11.3 care a fost exclus din Contract, prevede că: „în cazul unor discordanțe în evidența volumelor de apă furnizate blocului de locuințe, înregistrate de contoarele comune de la brânșamente, Furnizorul va reglementa volumul consumului individual pentru achitare în baza prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în municipiul Chișinău, aprobat prin decizia CMC nr. 5/4 din 25.03.2008”. Astfel, punctul dat face referire la un act normativ al Consiliului municipal, fără a specifica expres norma concretă ce urma a fi aplicată în caz de discordanțe în evidența volumelor de ape, fapt care ar permite inducerea în eroare al consumatorului la aplicarea acestuia.

Susține că pct. 9.3.1 alin. c) din Decizia nominalizată a CMC, care urma să fie aplicat în cazul apariției situației descrise în pct. 11.3 (exclus), contravine prevederilor legale care sunt superioare acestui, considerând că norma dată presupune nu doar repartizarea volumelor suplimentare, ci și impunerea de a procura și a instala anume acel tip de contoare indicat de furnizor, pe când în conformitate cu Legea metrologiei, sunt valabile aplicabile toate contoarele înregistrate în registrul de Stat al mijloacelor de măsurare permise spre utilizare pe teritoriul Republicii Moldova și orice persoană este în drept să-și aleagă contorul de care se va utiliza (oricare din cele incluse în Registrul de Stat).

Reprezentantul recurentului Ministerul Economiei și Comerțului RM – Vasile Vulpe, în ședința instanței de recurs, a susținut recursul, solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

Reprezentantul intimatului SA „Apă-Canal Chișinău” – Galina Coteț, în ședința instanței de recurs, a solicitat respingerea recursului cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Audiind părțile, studiind materialele dosarului, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră următoarele.

În conformitate cu art. 417 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină hotărârea primei instanțe, iar alin. (1) lit. f) a normei enunțate, prevede că instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, dispunând încetarea procesului ori scoaterea cererii de pe rol dacă există temeiurile prevăzute la art. 265 și 267.

112

După cum denotă actele cauzei și anume din extrasul din Procesul-verbal al ședinței Comisiei pentru examinarea și coordonarea contractelor-tip încheiate cu consumatorii casnici de către agenții economici furnizori de servicii, care în conformitate cu legislația în vigoare sunt recunoscuți ca având o poziție dominantă pe piață, din 24 aprilie 2009, rezultă că în urma examinării prevederilor expuse în capitolul XI al Contractului-tip de alimentare cu apă potabilă și evacuarea apelor uzate din blocurile locative/încăperile locuibile din cămine, prezentat de SA „Apă-Canal Chișinău”, prin punctul 1.2 s-a decis de a exclude din proiectul Contractului-tip pct. 11.3, iar prin pct. 1.3 a fost dispusă coordonarea Contractului-tip nominalizat în redacția modificată conform pct. 1.2 a deciziei, de asemenea dispusă înregistrarea prezentului Contract-tip cu nr. 7 din 24 aprilie 2009 în Registrul contractelor-tip coordonate.

Este cert și faptul că prin punctul 1.1 al Procesului-verbal nr. 4 din 24 aprilie 2009, punctul 11.3 din Contractul-tip prezentat de SA „Apă-Canal Chișinău” care stipula că: „În cazul unor discordanțe în evidența volumelor de apă furnizate blocului de locuințe, înregistrate de contoarele comune de la bransamente, Furnizorul va reglementa volumul consumului individual pentru achitare în baza prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în municipiul Chișinău, aprobat prin decizia CMC nr. 5/4 din 25.03.2008” a fost considerat ca o clauză abuzivă, care oferă SA „Apă-Canal Chișinău” posibilitate de a repartiza consumatorilor casnici, inclusiv și celor care dețin contoare de apă, volume suplimentare de apă consumată.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Ministerului Economiei și Comerțului al Republicii Moldova, SA „Apă-Canal Chișinău” a solicitat anularea pct. pct. 1.1, 1.2 și 1.3 din Procesul-verbal nr. 4 din 24 aprilie 2009 al ședinței de lucru a Comisiei pentru examinarea și coordonarea contractelor-tip încheiate cu consumatorii casnici de către agenții economici furnizori de servicii, care în conformitate cu legislația în vigoare sunt recunoscuți ca având o poziție dominantă pe piață, anularea scrisorii nr. 09/4-2882 din 17 mai 2009 și obligarea pârâtului să examineze și să coordoneze un nou Contract de alimentare cu apă potabilă și evacuare a apelor uzate a apartamentelor din blocurile locative/încăperi locuibile în cămine, cu includerea clauzei în redacția pct. 11.3 exclus neîntemeiat din contract.

Fiind investită cu judecarea prezentei acțiuni prima instanță corect a ajuns la concluzia temeiniciei pretențiilor cu privire la anularea pct. pct. 1.1, 1.2 și 1.3 din Procesul-verbal nr. 4 al ședinței de lucru a Comisiei pentru examinarea și coordonarea contractelor-tip din 24 aprilie 2009 și obligarea Ministerului Economiei și Comerțului al RM să examineze și să coordoneze un nou Contract de alimentare cu apă potabilă și evacuare a apelor uzate a apartamentelor din blocurile locative/încăperi locuibile în cămine, cu includerea clauzei în redacția pct. 11.3 exclus neîntemeiat din contract.

În susținerea concluziei date instanța de recurs reține că conform art. 4 alin. (2) al Legii privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, orice clauză din contractul încheiat între agentul economic și consumator ce limitează răspunderea agentului economic sau îl exonerează de această răspundere, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație, este abuzivă și se consideră nulă.

Cu referire la prevederile enunțate, se constată drept întemeiată concluzia primei instanțe cu referire la faptul că punctul 11.3 al Contractului-tip, exclus de Comisie, nu

constituie o clauză abuzivă, deoarece aceasta nu limitează răspunderea furnizorului și nu îl exonerează de această răspundere, mai mult că clauza contractuală menționată nu contravine prevederilor legale, or aceasta va fi aplicată doar în cazul în care vor exista unele discordanțe în evidența volumelor de apă furnizate blocului de locuințe, înregistrate de contoarele comune de la bransamente, drept urmare Furnizorul va reglementa volumul consumului individual pentru achitare în baza prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în municipiul Chișinău, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 5/4 din 25 martie 2008, care îi acordă acest drept furnizorului în coroborare cu alte norme legale.

În contextul dat nu poate fi reținută nici concluzia Ministerului Economiei și Comerțului al RM cu referire la faptul că punctul 11.3 al Contractului-tip, oferă SA „Apă-Canal Chișinău” posibilitate de a repartiza consumatorilor casnici, inclusiv și celor care dețin contoare de apă, volume suplimentare de apă consumată, deoarece această posibilitate este un drept acordat furnizorului și care poate fi exercitat în limita prevederilor legale.

La acest capitol instanța de recurs ține să menționeze că relațiile juridice dintre SA „Apă-Canal Chișinău” ca furnizor și consumatorii casnici sunt reglementate de Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 191 din 19 februarie 2002, de Regulamentul-cadru privind folosirea sistemelor comunale de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 656 din 27 mai 2002, de Regulamentul privind achiziționarea, proiectarea, instalarea, recepția și exploatarea aparatelor de evidență a consumurilor de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1228 din 13 noiembrie 2007 și de Regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare din municipiul Chișinău, aprobat prin decizia Consiliul municipal Chișinău nr. 5/4 din 25 martie 2008.

În această ordine de idei instanța de recurs conchide că prevederile pct. 9 al Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 191 din 19 februarie 2002, la care face referire recurentul și care reglementează modul de stabilire a volumelor de apă consumată, plata pentru apa potabilă și evacuarea apelor uzate atât pentru consumatorii care dispun de contoare în apartamente, în încăperile locuibile în cămine, cât și pentru consumatorii care nu dispun de contoare, urmează a fi aplicate în coroborare cu prevederile Regulamentelor suscitute.

Or, după cum corect a remarcat și prima instanță, în Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 191 din 19 februarie 2002 nu este stabilită și modalitatea reparării prejudiciului survenit în urma prestării serviciilor ca urmare a scurgerilor și pierderilor apărute pe sectorul de bransament asupra căruia prestatorul nu exercită careva obligațiuni, iar după cum statuează punctul 1.2. al Contractului-tip, coordonat de către Ministerul Economiei și Comerțului al RM, predarea și recepționarea serviciilor

de alimentare cu apă potabilă și evacuare a apelor uzate se efectuează la hotarul de delimitare a rețelelor ingineresti, care este: pentru rețelele de apă - partea exterioară a zidului blocului de locuințe, pentru rețelele de canalizare - primul cămin de canalizare la zidul clădirii.

Prin urmare, nu au relevanță afirmațiile recurentului cu referire la faptul că pct. 9.3.1 alin. (2) lit. c) din Regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în municipiul Chișinău, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 5/4 din 25 martie 2008, care urma să fie aplicat în cazul apariției situației descrise în pct. 11.3 (exclus), contravine prevederilor legale, considerând că norma dată presupune nu doar repartizarea volumelor suplimentare, ci și impunerea de a procura și a instala anume acel tip de contoare indicat de furnizor, cu toate că în conformitate cu Legea metrologiei, sunt valabile aplicabile toate contoarele înregistrate în registrul de Stat al mijloacelor de măsurare permise spre utilizare pe teritoriul Republicii Moldova și orice persoană este în drept să-și aleagă contorul de care se va utiliza (oricare din cele incluse în Registrul de Stat).

La acest segment, instanța de recurs reține și prevederile pct. 4 din anexa nr. 5 al Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, care statuează că prestatorul de servicii (furnizorul) va stabili tipul și diametrul mijloacelor de măsurare ce urmează a fi utilizate reieșind din cele incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, cu respectarea normelor metrologice recomandate de Serviciul Standardizare și Metrologie și va efectua sigilarea acestora.

Iar punctul 36 al Regulamentului-cadru suscitât aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 656 din 27 mai 2002, indică că furnizorul va stabili tipul și diametrul contoarelor care urmează să fie utilizate din cele incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, cu respectarea normelor metrologice recomandate de Departamentul Standardizare și Metrologie.

De asemenea, la caz au incidență și dispozițiile pct. 9 al Regulamentului privind achiziționarea, proiectarea, instalarea, recepția și exploatarea aparatelor de evidență a consumurilor de apă aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1228 din 13 noiembrie 2007, care prevăd că tipul concret al aparatelor de evidență trebuie selectat de către operator (furnizor), conform modelelor aprobate și incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare al Republicii Moldova, cu includerea tipului respectiv în condițiile tehnice eliberate de operator.

Respectiv, prevederi similare sunt oglindite și în punctul 7.1. al Regulamentului, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 5/4 din 28 martie 2008, care indică că evidența volumului de apă furnizat prin rețelele publice (comunale) de alimentare cu apă și canalizare se efectuează prin contoarele de apă (mijloace de măsurare), al căror tip este stabilit de către furnizor, din cele incluse în registrul de stat, cu respectarea normelor metrologice recomandate de Serviciul Standardizare și Metrologie al Republicii Moldova.

Prin prisma normelor suscitaste, este de înțeles că deși în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare sunt incluse mai multe tipuri de contoare pentru evidența

115
volumului de apă consumat, furnizorului, la caz SA „Apă-Canal Chișinău”, îi este atribuit prin lege dreptul de a stabili tipul de contoare pentru evidența volumului de apă consumat din cele incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare și de a înainta condiții tehnice pentru instalațiile de contorizare.

În contextul celor relatate, instanța de recurs notează că pct. 9.3.1. alin. (2) lit. c) al Regulamentului, aprobat prin decizia Consiliului municipal nr. 5/4 din 28 martie 2008, care indică că volumul de apă potabilă și menajeră, consumat lunar de către locatarii unui apartament din blocul locativ, în cazul când evidența consumului individual de apă se face prin alte tipuri de contoare, care nu sunt stabilite de către furnizor, se va evalua conform indicațiilor contoarelor individuale instalate în locuințe și cotei-părți din volumul total de apă restant pe contorul comun, repartizat proporțional tuturor locatarilor apartamentelor contorizate respectiv, dar nu mai mult decât normele de consum aprobate, nu poate fi considerat ca unul care contravine prevederilor legale care sunt superioare acestui, fapt ce respinge criticele recurentului susținute în acest sens.

În speță se vor remarca și prevederile aliniatului (1) din pct. 9.3.1. al aceluiași Regulament, care indică că volumul lunar al apei livrate populației se determină în baza indicațiilor înregistrate de contoarele comune, instalate la bransamentele blocurilor locative (cămine), excluzând din indicațiile contoarelor comune volumul tuturor scurgerilor, care se achită de către gestionar (sau furnizor, după caz), deoarece această reglementare exclude afirmația că pct. 11.3, care a fost exclus din Contractul-tip, acordă posibilitate de a repartiza consumatorilor casnici, inclusiv și celor care dețin contoare de apă, volume suplimentare de apă consumată, or în reiterate instanța de recurs constată că consumatorilor nu-i este imputabil volumele de apă suplimentare, decât cele efectiv care au fost prestate și consumate de către consumatorii casnici în condițiile prevederilor legale, respectiv conform contoarelor de apă, al căror tip este stabilit de către furnizor, din cele incluse în registrul de stat, iar în caz contrar conform indicațiilor contoarelor individuale instalate în locuințe și cotei-părți din volumul total de apă restant pe contorul comun, repartizat proporțional tuturor locatarilor apartamentelor contorizate.

În aceste condiții și alte argumente invocate de către recurent nu pot constitui temei de admitere a recursului, deoarece acestea se combat prin constatările expuse și sunt similare celor susținute în cadrul dezbaterilor judiciare.

Totodată, instanța de recurs constată că deși prima instanță corect a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, greșit a conchis de a anula și scrisoarea Ministerului Economiei și Comerțului RM nr. 09/4-2882 din 17 mai 2009, or răspunsul dat nu constituie obiect al contenciosului administrativ.

Aici, instanța de recurs reține prevederile art. 3 al Legii contenciosului administrativ, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi; subdiviziunile autorităților publice; funcționarii din structurile specificate la lit. a) și b). Obiect al acțiunii în contenciosul administrativ poate fi și nesoluționarea în termen legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

116

În interpretarea corectă a prevederilor citate este de înțeles că în temeiul Legii contenciosului administrativ, răspunsul unei autorități publice, care cuprinde punctul de vedere cu privire la interpretarea unei legi sau a unui act administrativ normativ, cum la caz este scrisoarea Ministerului Economiei și Comerțului RM nr. 09/4-2882 din 17 mai 2009, nu poate fi considerat drept act administrativ.

Distinct de cele expuse, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Ministerul Economiei și Comerțului al Republicii Moldova, de a casa parțial hotărârea primei instanțe în partea ce ține de admiterea pretenției cu privire la anularea scrisorii Ministerului Economiei și Comerțului al Republicii Moldova nr. 09/4-2882 din 17 mai 2009 și a emite în partea dată o nouă hotărâre prin care a dispune încetarea procesului cu privire la această pretenție, în rest hotărârea primei instanțe de a menține.

În conformitate cu art. 417 alin. (1) lit. a) și f), art. 419 CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Ministerul Economiei și Comerțului al Republicii Moldova.

Se casează parțial hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2009 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” împotriva Ministerului Economiei și Comerțului al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, în partea ce ține de admiterea pretenției cu privire la anularea scrisorii Ministerului Economiei și Comerțului al Republicii Moldova nr. 09/4-2882 din 17 mai 2009 și a emite în partea dată o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care se dispune încetarea procesului în privința pretenției date.

În rest hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2009 se menține.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței, judecătorul

Vera Macinskaia

Judecătorii

Anastasia Pascari

Ala Cobăneanu

